

Szerkesztőség:

Templomudvar 2. szám

Paul Szemere

Alma

Sürgőnycim: Délbácska

Telefonszám: Kosüergasse 4. Wien (A Nap)

Előfizetési árak:

Egy hóra - - 20 dinár

Negyedévre - 60 dinár

Félévre - - 120 dinár

Egyes szám ára:

1 DINAR

NOVISAD, 1922 november 24

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 263. szám

Péntek

A becskerekeli „színház”

ügye hallatlan izgalmat okoz a beogradi sajtóban. A Vreme és a politika mintájára majdnem az összes kis és nagy kaliberű lapok fulmináns cikkeiben támadják ezt az „irredenta” magyar kulturintézményt, amelyről jó előre tudni, hogy egyáltalán nincs is meg. A becskerekeli magyar szintársulat műkedvelőkből állott volna össze, hogy a békeszerződésben befektetett jog alapján szolgálja a magyar Tháliát. A tervből nem lett semmi. Hogy miért nem, azt könnyű volna megmagyarázni, de ehelyett csak arra a rövidlátó és rosszindulatú felfogásra akarunk rámutatni, amely a Vajdaság magyar kisebbségének minden jogos és törvényes kívánságaival és minden becsületes törekvésével szemben a beogradi lapok egy részét jellemzi. Ezt a modort nem akarjuk az ujságírói lelkiismeretesség rovására, vagy a lelkiismeretlenség számlájára írni. Ez sokkal több annál, ez a hang, ha ránknézve kiábrándító és elszomorító is, ez a hang a hivatalos felfogás visszhangja s mindaddig ilyen marad, amíg a kormány a kisebbségekkel szemben megértőbb, őszintébb, és kielégítőbb politikát nem folytat. A beogradi sajtó ilyen hangja nagyszerű kiegészítője a kormány e téren vallott felfogásának, de ki állíthatja, hogy ez e két egymásban nagyszerűen kiegészülő tényező által alkalmazott rendszer hasznos-e az államra nézve? Ki állíthatja, hogy a Vreme és a sajtó egy részének állandó izgatása a kisebbségek ellen használ az ország konszolidációjának. A Vreme az egyáltalán nem is létező becskerekeli „magyar szintársulatról” tudni véli, hogy Magyarországtól ide telepített „kémek” és más, „államellenes” egyének a tagjai. Furcsa, néha megdöbbenő az a gondolkodás modor, amely a mi ügyeinkkel szemben jellemzi a beogradi sajtót. Néha elszomorító, néha kétségbeesítő ez a tapasztalásunk, de minden körülmények között az a felfogásunk, hogy a Vreme akkor tenné a legtöbb szolgálatot az államnak, ha egyes munkatársai fantáziájának termelvényeit egészen más irányban kamatoztatná. Bizonyos, hogy a tájékozottság, a jóindulat és a tisztultabb látás olyan minimális mértékével, amilyennel egyes beogradi lapok rendelkeznek, nem volna szabad a kisebbségi kérdést a közvélemény megmérgezésére felhasználni. A sajtó ilyen eleven irtózata nem járul hozzá sem a helyzet általános javulásához, de nem szolgálja a lelkek meggyugvását és békéjét sem. Vajjon jó szolgálatot tesz-e az államnak az az állandó ok nélküli izgatás? Gondolkozzanak az urak!

Törökország az 1913. évi határok

visszaállítását követeli

A konferenciának a területi és katonai kérdések tárgyalására kiküldött bizottsága ma kezdte meg első ülését Törökország európai határainak megvizsgálásával. Izmed pasa a török küldöttség nevében az 1913. évi határokat követelte és Nyugat-Thrákiára népszavazást követelt. Venizelos kifejtette azokat az okokat, melyek miatt a görögök csak az 1915. évi határokat fogadják el. A görögöknek az a nézetük, hogy Nyugat-Thrákia kérdését nem szabad az értekezlet napirendjére tűzni. Nincsics azon kívánságának adott kifejezést, hogy a határt a szövetséges hatalmak szeptember 23-iki jegyzékének megfelelően a Marica-vonalban állapítsák meg. Szembehelyezkedik azon tervvel, hogy Nyugat-Thrákiában népszavazást tartanak, vagy bármiképpen módosítsák a neuilly-i szerződést. Duka Románia nevében csatlakozott Nincsics kijelentéséhez.

Bulgária delegátusa expozét terjesztett elő Bulgáriának az Egei tengerhez való útjáról. Utána Curzon, Barrère és Garroni fejtették ki kormányaik álláspontját. A törökök ma közlik álláspontjukat a határkérdésben.

A szövetségesek a nyugatthrákiai népszavazásról nem akarnak semmit sem tudni és szintén ragaszkodnak a szeptember 23-iki jegyzékben megállapított Marica-határhoz. Ugyáztik Nyugat-Thrákia problémája bonyolult ugyan de nem megoldhatatlan. Ugy a három antant-delegátus, mint a bolgár kiküldött expozéja udvariass volt. A szövetségesek főargumentuma

Törökország egyetlen támogatói, az oroszok — jönnek

Noha az oroszok fenyegetőznek, hogy távoznának a konferenciától, mivel szerepüket kizárólag a tengerszorosok kérdésére korlátozták, utólag mégis másképpen döntöttek és elhatározták, hogy mégis megjelennek Lausanneban. Verowsky római orosz követ már tegnap érkezett meg és azonnal tanácskozott Mussolinivel. A párisi „Excelsior” munkatársának kijelentette, hogy rövidesen Csicserin és Rakovszky is megérkeznek.

A balkáni államok egységes blokkja

Lausanne. (A Délbácska külön tudósítójának távirata) Venizelos a szövetségesektől kártérítést kér Görögország háborús költségeinek fedezésére, mert a görögök csak a szövetségesek megbízásából viseltek háborút a törökök ellen. Ezen kényes kérdéssel kapcsolatban a kis antant delegációi is kezdenek nyíltan fellépni. Nincsics és Duka tegnap ismét hosszabb ideig tanácskoztak Mussolinival. Hiteles forrásból vett értesülésem szerint nem annyira az Adria-kérdésről tárgyaltak, mint Jugoszlávia igényeiről Szalonikira és Macedónia görög részeire.

A törökök helyzete a konferencián még meglehetősen nehéz, de megéshetik, hogy az eddigi meglepetésekhez, még újabb nagyobb meglepetések jönnek. Azt beszélik, hogy a török delegáció kebelében meghasonlottak. Izmed pasa és Hasszan bég sok tekintetben nem értenek egyet.

A konferencián az a vélemény alakult ki, hogy Venizelos a balkáni államok szoros közzeledésén dolgozik. Másrészt Mussolini a szövetségesek egységes frontjának dogmáját csak bizonyos megszorításokkal akarja elismerni. Mindenekelőtt tájékozódni kíván, mi haszna lesz Olaszországnak ha katonailag szempontból együttműködik Nagybritanniával és Franciaországgal. A Poincarétól és Curzontól ka-

a nyugatthrákiai népszavazás elvetésében az volt, hogy a népszavazás közvetlen háborús veszedelemet jelenthetne.

Lausanne. (A Délbácska külön tudósítójának távirata.) A törökökkel való megegyezés reménye, amely eddig is gyenge volt, mindinkább eltűnik. A tegnapi tanácskozások eredménye, hogy megalakult a nagy- és kisantant közös frontja a török követelések ellen. Nincsics, Stambulinszky, Duca és Venizelos tegnap este ismét tanácskoztak.

Izmed pasa a tegnapi ülésén másodszor is felszólalt és azt követelte, hogy Törökországnak a Marica folyó jobbpartján is adjanak egy területsávot. A területsáv magában foglalja Kara-Agacsot is, Drinápoly elővárosát és a pályaudvart is. Anglia, Franciaország és Olaszország kiküldötteinek állásfoglalása szerint a Marica folyó végső határa a területi engedményeknek és ezzel egyúttal a szövetségesek részéről a törökökre kedvezőtlenül dönt el Kara-Agacsnak és a drinápolyi pályaudvarnak kérdése. A törökök ma válaszolnak az antant döntésére.

Általában felhívta Venizelos állásfoglalása. Az a benyomás, hogy gondosan előkészítette a balkáni államok szövetségét. Stambulinszkynek megígérte, hogy támogatja Bulgária követeléseit, hogy az Egei tengerhez kijáratot kapjon és ezzel megszerezte Bulgária jóindulatát a görög követelésekkel szemben. Jugoszlávia és Románia is támogatják a görög követeléseket.

Az ujságíró azonk érdésére, hogy Oroszország miképpen fog viselkedni a török követelésekkel szemben, Verowsky azt válaszolta, hogy a török követeléseket kivétel nélkül helyesli. „Nem engedhetjük meg — ugymond — hogy a tengerszorosok a Népszövetség uralma alá jussanak. A Dardanellák és a Bosporus kérdését csak a fekete tenger-parti államal összességé oldhatja meg. Egyébként Lausanneban nemcsak a keleti kérdést akarjuk tárgyalni.”

pott erre vonatkozó biztatások azonban látszólag nem elégitették ki. Nincsicsel folytatott tanácskozásai azonban kielégítették és sokféle kommentárra adtak okot.

A hatalmak új politikai csoportosulásával teremtett helyzet nagyjában a következőképpen foglalható össze: Görögország és Jugoszlávia között új érdekcsoport alakult. Románia viszonya Olaszországhoz kevésbé szívélyes.

Nincsics ma estére magához kérte a balkáni államok képviselőit. A megbeszélés az egységes balkáni front, a nyugatthrákiai státutum és Bulgáriának a tengerhez vezető útja körül forgott. Az értekezleten résztvettek Duka, Stambulinszky és Venizelos.

Bécs. (Eredeti táv.) A Wiener Tagblattnak jelenti lausannei tudósítója: A konferenciának máris megvan a maga szenzációja, s ez a balkáni blokk fellépése. Venizelos tegnapi beszéde óriási feltűnést keltett s azt a balkáni államok szövetségének szorossabbra vonására hozták összefüggésbe. Venizelos Bulgáriának megígérte, hogy az Egei tenger felé irányuló aspirációit támogatni fogja. Mussolininek sem szimpatikus a balkáni államok szövetségének szorossabbra vonása, mert azt reméli, hogy Olaszországnak ebből katonailag haszna lehet. A megbeszélések melyeket Mussolini folytatott Poincaréval és Curzonnal nem elégitették ki

teljesen, úgy hogy *Olaszország számára új orientációt keres.* Ez az új külpolitikai orientáció a jelen pillanatokban az olasz királyságnak mindenestre nyereséget jelent. Ebbe a *Balkán-szövetségbe Magyarországot is be akarják vonni.* Ami Romániát illeti, annak viszonya Olaszországhoz kevésbé szívélyes, mert Romániában meg vannak győződve arról, hogy az utóbbi időben a faszisták és magyarok kö-

zött tényleg szorosabb politikai kapcsolat jött létre. „Bukarestben nem tudják elfelejteni” — írja a *Wiener Tagblatt* — „hogy a faszisták Budapestre küldték Romanelli ezredesét, aki már Kun Béla idejében is nagy szolgálatokat tett a magyaroknak. Romanelli szoros összeköttetésben van a kormány hűveivel és Romániában ezen lépését Olaszország részéről bárátságtalan eljárásnak tekintik.”

Mussolini diktálni akar

Lapjelentések szerint *Mussolini* fascista módszerét a szövetségesek a konferencián nagyon megcsodálták, de még mindig nem alkalmazkodtak hozzá. A konferencia előjátéka lepergett, annélkül, hogy a vélemények és az eljárás egyöntetűségét érezték volna. Erre nincs is kilátás míg a törökkel a megkezdett fölényes módon akarnak tovább tárgyalni. Ha a tárgyalások nagyon elhúzódának, *Mussolini* visszautazna Rómába, de a döntést magának tartaná fenn. A legnagyobb határozottsággal kijelentette a szövetségeseknek, hogy *nevéért csak akkor írja alá a békeszerződési okmányon, ha Olaszország kompenzációs követeléseit elismerik.* Olaszország ezen követeléseit, melyek valószínűleg még Afrikára is kiterjednek, eddig *Mussolini* nem precizizozta, de az azokra vonatkozó célzások annyira meglepték *Poincaré* és *Curzon*t, hogy hamarosan válaszolni sem tudtak. Azt felelték az olasz kormányfő előterjesztéseire, hogy gondolkozni fognak felettük. *Poincaré* a szerdai francia miniszterta-

nácson jelentést tett a Lausanneban *Mussolini*-val, *Curzon*-nal, Románia és Jugoszlávia képviselőivel és Izmed pasával folytatott tanácskozásairól. Lausanneból ideérkezett jelentések alapján a Törökországgal való tárgyalásoknál a helyzet enyhülését várják. Ennek különös jelét a személyes tárgyalásokban látják, amelyeket az utóbbi napokban *Curzon* és *Mussolini* folytattak.

Mussolini szerdán éjjel elhagyta Lausanne-t, hogy Rómában jelentést tegyen. *Mussolini* nem titkolja, hogy *Olaszország az antantot a legsúlyosabban veszélyeztetné, ha nem teljesítik az összes olasz követeléseket.* *Olaszország nem mond le soha az égeitengeri 12 szigetről.* Ezenkívül *Franciaország mandátumait Szíriára és Palesztinára minden körülmények között úgy kell megváltoztatni, hogy Olaszországot fejlődésében ne akadályozzák.* *Olaszországnak kell kapnia mint Angliának és Franciaországnak.*

Uj balkánszövetség készülöben

Beograd. A balkán államoknak a lausannei békekonferencián követett magatartása következtében itteni politikai körökben az a vélemény, hogy ez a Balkán államok szorosabb együttműködését fogja maga után vonni. Valószínűnek tartják, hogy a békekonferencia befejezésével az összes Balkán államok államférfiai *Beogradban* összejönnek és itt egy új Balkán-szövetséget fognak megkötni, amely a kisantant kibővítése lesz.

Napról-napra súlyosabb a kormány helyzete

Beograd. A mai nap megint bizonyítékát adta annak, amit már többször kifejtettünk, hogy a radikálisok és demokraták nagyon szívesen háttal fordítanak egymásnak, ha ez nem lenne veszélyes rájuk nézve. A törvényelőkészítő bizottság mai ülésén a demokraták nyílt szakadást provokáltak, hogy akkor a párt ülésén ismét elfogadják *Pribicevics* rendelkezéseit, amelyek nemcsak a koalíció egységét, hanem a már megbomlott pártfegyelmet is biztosítják. A törvényelőkészítő bizottság ülésén ugyanis a demokrata párt elégedetlen csoportja nemcsak a kormány ellen foglalt állást, hanem a párt másik szárnya ellen is. *Pribicevics Valerian* és *Magosevics* között olyan heves összeszólalkozás tör-

tént, amely még az ellenséges pártok tagjai között is feltűnés számba megy. Ennek az összeszólalkozásnak volt az eredménye, hogy *Magosevics* a törvényelőkészítő bizottság alelnöke ma levelet intézett *Davidovics Lyubához*, a demokrata párt elnökéhez és ebben a levélben bejelenti a bizottsági alelnöki állásról és bizottsági tagságról való lemondását, mert ezeket a demokrata párt bizalmából viselte.

A demokrata párt balszárnya elégedetlenségének okául a tisztviselői törvény II. és IV. fejezete szolgál. Ezekben a fejezetekben módosításokat kívánnak olyképpen, hogy a „szerbek, horvátok és szlovének” helyett ezt a kifejezést használják: „jugoszlávok.”

A demokrata-párt baloldala a kormány javaslata ellen

A törvényelőkészítő bizottság ülését ma délelőtt féltizenegy órakor nyitja meg az elnök. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után *Vidanovics Zsivojin* szólal fel és kéri a bizottságot, hogy a II. és IV. szakaszt újbóli letárgyalás véget küldjék vissza a pártoknak, mert a pártok ülésén nem foglalkoztak és nem döntöttek ezen szakaszok ügyében.

Vuicsics Milorad a radikális párt nevében kijelenti, hogy semmi kifogása sincs az ellen, ha e két fejezetet újbóli tárgyalásra visszaküldik a pártoknak. Érthetetlennek tartja azonban *Vidanovics* indítványát, mert tudomása szerint a pártok legyárgyalták ezt már egyszer.

Trifkovic Márkó miniszter nagyon sürgősnek tartja a tisztviselői törvény letárgyalását és nem tartja szükségesnek a klubokhoz való visszaküldését, annál is inkább, mert már letárgyalták. Számára teljesen érthetetlen *Vidanovics* indítványa, ha csak az nem a célja a demokrata pártnak, hogy megnehezítse a kormány helyzetét.

Lázics Vója magáévá teszi *Vidanovics* javaslatát és szükségesnek tartja a II. és IV.

fejezet újbóli letárgyalását a pártok ülésén.

Moskovljevics hasonló szellemben szólal fel és erősen támadja *Trifkovic*ot és a radikálisokat, akik a tisztviselőket pártérdekek szolgálatába akarják állítani.

Ebben a percben összeszólalkozott *Pribicevics Valerian* *Magosevics*cel.

Pribicevics oda kiált *Magosevics*nak: *Maga a saját pártja ellen dolgozik, hogy megbuktassa a kormányt.*

Magosevics visszaküldte: *Haligasson.* *Maga ne szóljon hozzám semmit.*

Pribicevics: Nem szólók, ha radikális volna, nem csodálnám.

Magosevics: Ne nevéssen olyan irónikusan, mint a bátyja.

Már komolyabb jelleget kezdett ölteni az összeszólalkozás, amikor az odasiető képviselők szétválasztották őket.

Trifkovic miniszter szólal fel ezután. A kormány nem fogadhatja el a demokrata részről érkezett indítványt, mert ennek az a tendenciája, hogy a kormányt megbuktassa. Kérdi

a bizottságot elfogadja-e *Vidakovics* indítványát.

Gyonovics is a visszaküldés mellett foglal állást.

Vilder és *Pribicevics Valerian* akkor az elnökhöz mennek és kéri függessze fel az ülést, hogy a demokraták tanácskozhassanak. Az elnök ennek eleget is tesz, mire a demokraták a párhelyiségben ülést tartanak *Vidanovics* javaslata ügyében, de nem tudnak megegyezni.

A kormány helyzete napról-napra súlyosabbá válik, ha pillanatnyilag talán el is kerülhetne a kormány a válság kitörését és egyelőre biztosít magának többséget, az ellenzék elhatározottsága, hogy a kormányt a tisztviselői törvény tárgyalásánál leszavazza, a demokrata párt elégedetlen tagjainak a segítségével sikerülni fog.

A nagybirtok kérdése

Mennyi legyen a legnagyobb földbirtok?

Beograd. A parlamenti agrárbizottság II. albizottsága ma *Krizman* elnöke alatt folytatta ülését, amelyen a nagybirtokok kisajátításáról és a birtokok maximális nagyságáról tárgyaltak. *Grgin Száva* és *Vilics Márkó* véleménye szerint *Miletics Koszta* agrárminiszter javaslatát kell elfogadni, amely szerint a Bácskában 300 hektár lenne a maximum. A bizottság többsége azonban inkább a *Setyerod* féle javaslat felé hajlik és három osztályba kívánja sorozni a nagybirtokot, e szerint 50—70 100 hektár lenne a maximum. Végleges döntés azonban nem történt ebben a kérdésben.

Hosszabb vita tárgyát képezte az, hogy kell-e azoknak egyáltalán földet hagyni, akik nem élnek az ország területén és így személyesen nem is művelik meg földjeiket tekintet nélkül arra, hogy SHS. nagy idegen állampolgárok-e az illetők. Ezzel elsősorban a külföldön élő jugoszláv emigránsokat akarják sújtani.

Meghíusult a Pasics-Korosec tárgyalása

Korosec és Protics megbeszélése eredménnyel végződött

BEOGRAD. *Pasics* miniszterelnök tegnap a szlovén néppárt elnökével *Koroseccel* tárgyalt, amelyen a megegyezést akarta egyengeltetni a radikálisok és *Korosec*ek között. *Pasics* a horvát blokknak *Beogradba* jövetelével veszélyeztettnék látja a koalíció sorsát és ezért akarta megnyerni *Korosec*et. A tárgyalások folyamán azonban bebizonyosodott, hogy a megegyezés lehetetlen. A *Pasics*sal történt tárgyalások meghíusulása után *Korosec Protics*sal folytatott megbeszélést ma délelőtt. A *Protics*sal megkezdett tárgyalás eredményesnek bizonyult és ennek alapján valószínűnek látszik, hogy az egész ellenzék *Protics*hoz fog csatlakozni.

Gospodarska Banka d. d. Novisad (Gazdasági Bank r. t. Ujvidék)

Elfogad lemondás nélküli betéteket, amelyeket a legkedvezőbb kamatláb mellett tőkésli.

Az intézet minden bankszakmába vágó üzletekkel foglalkozik. 3664-7-30

Az elárvult hárem

A szultán-háremek sorsa hajdanában

Konstaninápolyi jelentések szerint a szultán háremében óriási pánikot idézett elő VI. Mohamed menekülésének híre. A nagy riadalomnak oka nem az, hogy megszakadtak azon gyöngéd kötelékek, melyek a szép odaliszkokat eddig urukhoz fűzték, hanem egyszerűen az, hogy a szultán minden pénzét és egyéb vagyonát magával vitte és feleségeit a legnagyobb inségben hagyta. A szultán háremében összesen 200 nő volt, akik tehát most hamarosan szét fognak széledni, hárman azonban közülük különös politikai érzékről szolgáltattak bizonyosságot azon elhatározásuk által, hogy sietve hűséget fogadtak az angorai kormánynak.

A szultanatus történetében nem ez az első eset, hogy a trónjától megfosztott és elmenekült szultán faképnél hagyta feleségeit. Így ismeretes dolog, hogy amikor Abdul Hamid szultánt detronizálták és Szalonikiba internálták, több háremhölgye — még pedig valamennyien divatos európai ruhában — követte a száműzetésbe és a kíváncsi halandóknak ekkor nyílt először alkalmuk szemtől-szembe látni a szultán kertjének virágait, a misztikus odaliszkokat, akik a Yildiz-kioszk bársonyos kereveiteiről ekkor kerültek először a Pullmann-kocsik hintázó üléseire. Hogy mi lett a többi háremhölgy sorsa, arról annakidején nem számoltak be a jelentések.

Sokkal tragikusabbak voltak azonban a régebbi szultán-detronizálások, amelyek rendszerint a háremek tragédiáját is maguk után vonták. A legborzalmasabb volt ezek közt III. Murad szultán háremének sorsa. Ugyanis fia, III. Mohamed, apja halálának napján valamennyi testvérét, számszerint tizenkilencet, legyilkoltatta, ami azonban még nem elégítette ki vérszomjúságát és apjának hét odaliszkját, akik áldott állapotban voltak, megfojtatta. A többi odaliszkot, ugyisintén apjának leányait mind száműzte.

Epen úgy, mint Európa többi udvaraiban, a szultán palotájában is gyakran volt vezérszerepe a nőknek. Így például IV. Mohamed szultánnak volt egy Gülnüs Rébis nevű krétai kegyencnője, akinek becéző neve „Tavaszi rózsailat“ volt és aki a szó szoros értelmében kezében tartotta az ország kormányzását, amit azonban arra használt fel, hogy az országnak majdnem egész jövedelmét elpazarolta. A szultán halála után azonban szomorú sors jutott neki osztályrészül, mert koldusasszonynak öltözve kellett neki elmenekülnie s a legnagyobb nyomorban fejezte be életét.

Ugyancsak szomorú sorsa lett Ibrahim szultán két kegyencnőjének, akik asszonyi ravaszsággal dirigálták a szultánt és birodalmát. Ezt a két háremhölgyet, akiknek Sekerbara és Sekerbari volt a nevük, de becéző néven „Édes méz“-nek és „Finom méz“-nek hívták őket, a szultán meggyilkolása után elajándékozták rabszolganőknek.

A cvikkeresek hóhérja

A Zöld Hadsereg parancsnokát elfogták

Bizonyára a világháború margójára fog kerülni az a majdnem legendászerű férfi, akit most az itteni várbörtönbe csuktak. Maknóra még sokan fognak emlékezni. A fegyverszünet megkötése után, mikor Oroszország határain dultak a guerilla-harcok, e harcok egyik rettegett vezére Maknó volt. A táviratok csak annyit mondtak, hogy Maknó itt vagy ott birtokába kerítette ezt vagy azt a várost, amelyet azután végigrabolt, végigsarcolt s porrá égetett. De hogy ki volt ez a nagyszabású haramia, arról nem sokat tudtak.

Maknó ugynevezett jó családból származott. Apja orosz hivatalnok volt s a fiát is annak nevelte. Meg is kezdte a pályáját egyik kormányzóságnál és szép jövőt jósoltak neki. Közben jelentkezett tüzes vére s felesapott — anarchistának. Később otthagya ezt a szervevet és a szociálforradalmárok egyik vezetője lett. A szociálforradalmárok tudvalevően az orosz parasztság kívánságait képviselték. Így került össze Gregorievvel, a hírhedt Zöld Hadsereg vezetőjével. Gregoriev az orosz szovjet-kormány szálláscsinálója volt Déloroszország-

ban. Itt az Ukrajnában ő ferjesztette a vörös eszméket, hogy mily eszközökkel, könnyen elképzelhető. Az eszmeterjesztés közben tüzzel-vassal pusztította a zsidókat.

— A bolsevizmus — mondotta gyakran — csak akkor fog győzedelmeskedni a világon, ha az utolsó zsidó is fűbe harapott.

Maknó nem volt sokáig megelégedve Gregoriev mellett a második szereppel. Egy éjszaka orvul leszurta atyai barátját, s ő lépett helyére. Mint a Zöld Hadsereg parancsnoka, gyakran harcolt a vörös hadsereg ellen, de ugyanakkor Denikin és Wrangel csapatai ellen is küzdött. Akárhányszor mért komoly csapásokat a fehér hadsereg hadmozdulataira. Maknót főképpen az tette nevéssé, hogy ki nem állhatta a cvikkeres embereket. Mielőtt városba megérkezett, ez volt az első parancsa.

— Összetogdosni a cvikkereseket!

Katonái bejárták a várost, ahol csak találtak cvikkeres férfiakat, vagy asszonyokat elfogták és Maknó elé terelték őket. A zöldek vezére gunyosan nézett végig rajtuk, s azután így szólt hozzájuk:

Most valamennyien megfogtok hallni!

A cvikkeresek azt hitték, hogy tréfáról van szó, de pár pillanat múlva meggyőződtek, hogy Maknó komolyan beszélt. Tízével állították őket a falhoz, s egy szakasz katona gyorsan végzett velük. Ezt a cvikkeres tréfát Maknó Ukrajna és Déloroszország több városában elkövette. Amikor megkérdezték tőle, miért teszi, így válaszolt:

— Nem tudom pontosan megmagyarázni az érzéseimet, de az az erős hitem, hogy olyan asszony vagy férfi, aki cvikkert visel, megérdemli a halált...

Maknó e felfogásának, természetesen híre terjedt s ezért ha valahol megjelent, a csiptetők gyorsan eltűntek az orrokról. A vezér nem engedte magát félrevezetni. Meghagyta katonáinak, hogy vegyék jól szemügyre a járőrelőket s fogják el azokat, akiknek az orrán a cvikker nyomot fel lehet ismerni. Százakra rugott azoknak a száma, akiket lemészároltatott, mert a cvikker nyomát meg lehetett állapítani. Maknó garázdálkodásainak pontos mérlegét talán sohasem fog sikerülni megállapítani. Gyilkolt, rabolt, pusztított cél nélkül. Mindegy volt neki vörös vagy fehér, az a város vagy környék, ahol megjelent, öletett, gyilkoltatott és raboltatott.

A zsákmány reménysége mindig sorakoztatott köréje annyi martalócot, hogy véres mesterségét hónapokon keresztül folytathatta. Végül a lengyeleknek sikerült ezt a veszedelmes embert hatalmukba keríteni. Híveit szétosztották, őt magát pedig a varsói citadellába zárták. Amikor először kihallgatták s áldozatainak száma felől kérdezték csak a vállát vonogatta:

— Mit tudom én — jegyezte meg cinikusán — Vagy tudom én hány csillag van az égen? . . . Ugye, hogy nem!

Ha befejezik ellene a vizsgálatot, természetesen bíróság elé állítják.

Konstantinápoly az ostromállapot kihirdetése előtt

London. (Ereeli táv.) A konstantinápolyi török főparancsnokság rendeletet bocsájtott ki, amelyben szigorúan tiltja a fegyverviselést, s figyelmeztet arra, hogy a rendelet ellen vétőket, valamint azokat, akik a telefon vagy a

távíró vezetőkeket megrongálják, hadbírószág elé állítják. A Reuter-ügynökség szerint a szövetségesek ezen intézkedéseket úgy tekintik, mint Konstantinápoly ostromállapotba helyezésének előkészületeit.

Eddig eredménytelen a drágaság elleni küzdelem

A rendelet hibái — A maximálás nehézsége

A drágaság: egészen nyugodtan azt lehet állítani, hogy ez nemcsak a mi problémánk, hanem világproblema, mely a földkerekség minden országára ránehezedik, mint a háború terhes öröksége. A gazdasági életnek ez a beteges elfajulása természetesen legerősebben sújtotta a háborúvesztett országokat, de nem kímélte meg a győztes államokat sem, sőt meglehetősen érzékenyen érinti azon országokat is, melyek a háborúban nem vettek részt. Valjon a drágaság kizárólag gazdasági és valutakérdés-e, avagy az áralakulásokban szerepet játszik-e a morális felfogásnak azon súlyedése, mely a háborút követő években a gazdasági élet terén mindenütt észlelhető, bájos volna pontosan megállapítani, annyi azonban kétségtelen, hogy eddig az árak leszorítása érdekében tett intézkedések csak nagyon kevés országban jártak érezhető eredménnyel.

Nálunk csak nemrég adott ki a kormány egy rendeletet, hogy az árakat az erősen feljavult dinár nemzetközi értékelésével arányos relációba hozza. Ha ez a rendelet nem hozza meg a kívánt eredményeket, ennek csak az lesz a magyarázata, hogy a drágaság okai sokkal mélyebben fekvők, semhogy azokat egy rendelettel meg lehetne szüntetni.

Mégis vannak eszközök és módok, amelyeknek igénybevételével mérsékelni lehetne az áruuzsorát. Az uszorát, az indokolatlan árdragítást kell letörni elsősorban, ezt pedig csak erélyes rendszabályokkal lehet. Azonkívül ennek a harcnak országosnak kell lenni és nem szabad helyi jelentőségűvé zsugorodni. A drágaság elleni küzdelmet nem veszik mindenhol egyformán komolyan. Míg nálunk Novisadon a drágaság leküzdésére megalakult bizottság és a rendőrség dicséretre méltó módon buzgalkodik az áruuzsora megszüntetésén, addig másutt nagyon kevés történik ennek érdekében, faluhelyeken pedig egyáltalán semmi.

Sőt miután a falukon nem ismerik a maximált árakat, a kofák és bevásárlók maga-

sabb árakat kínálnak az egyes cikkekért, mint amennyire maximáltak. Ha azután bejönnek a városba és látják az alacsony árakat inkább visszavisszavisszik az árut, de vesztéssel nem hajlandók tuladni rajta. Így történt a tojással is, Novisadon 6 koronára maximálták a tojás árát, a falvakon azonban az árusok még a maximálás előtt 6-7 koronát fizettek érte s így most a falun nem akarják olcsóbban adni a tojást így nem kerül tojás a novisadi piacra, hanem elviszik oda, ahol nincs maximálva, vagy magasabbak az árak mint Novisadon.

A drágaság letörésére megalakult bizottságnak, a maximálásnál feltétlenül tekintetbe kell vennie a környéken érvényes árakat és ezekhez viszonyítva megállapítani a maximális árakat, vagy pedig odahatni, hogy mindenütt állapítsák meg a legmagasabb árakat oly módon, hogy azok összhangban legyenek a novisadi árakkal.

A fiumei fascisták a rapallói szerződés ellen

Róma. (Ereeli táv.) A fiumei fascisták ma gyűlést tartottak melyen elhatározták, hogy megakadályozzák a rapallói szerződés végrehajtását. Felhívták a kormányt, helyezkedjék szintén erre az álláspontra. A gyűlés végén ünnepélyes esküt tettek, hogy elhatározásukat minden körülmények között érvényesítik.

Teababák

olcsón kaphatók a „SOA“-ban.

HIREK

A Délbácska kiadóhivatala ezuton kéri fel előfizetőit, hogy a lapkézbesítés esetleges hiányosságairól azonnal értesíteni sziveskedjenek, esetleg a szerkesztőség útján (telefon 137) a lap kiadóhivatalát.

Az ujságíró szakszervezet ülése. A jugoszláv hírlapírók szakszervezetének noviszádi szekciója, ma délután 5 órakor ülést tart a Pasiceva-utca 6. szám alatt levő Poljoprivredno Društvo helyiségében.

Ujból drágul a vasut. Beogradból jelentik, hogy a közlekedésügyi minisztériumban egy javaslaton dolgoznak, amely a vasut árának százszázalékos emelését tervezi, állítólag már a közeli hónapokban.

Revolveres rablómerénylet Beogradban. Beogradból jelentik a következőket: Glisovics Radoszláv városi hivatalnoknak egy kis boltja van a Pasina Brdán levő házacska-jában. Tegnap este nyolc óra tájban éppen zárni akarta a boltot, amikor betoppant egy fiatal legény, aki levorvert szegezett a megijedt ember melléne és pénzt követelt. Glisovics elutasította azzal, hogy nincs pénze, a rabló erre rásütötte a revolvert és megszökött. A tettest nyomozzák, a súlyosan sérült Glisovicsot a mentők vették ápolás alá.

Sikerrel vizsgáztak szerb tantárgyakból a sentai gimnáziumi tanárok. Sentáról jelentik: Tegnap tartották meg Zsivojnovics Milán tanügyi főinspektor elnöklésével a sentai főgimnázium magyar tanárainak szerbnyelvű gyakorlati vizsgálatát. A vizsgára Halmos Béla, Hacker Kálmán, Csincsa Endre és Szöke Dezső tanárok jelentkeztek, akik a vizsgát valamennyien teljes sikerrel letették. A sikerrel vizsgázott tanárok az elméleti tantárgyakból már korábban elnyerték a közoktatásügyi minisztérium képesítését, így a tegnapi vizsga eredményével megszerezték a teljes tanári képesítést.

Magyarország feltáratlan szénbányái. Budapestről jelentik: A gazdasági szakemberek véleménye szerint Magyarországon számos feltáratlan szénterület van, amelyeket parlagon hevertetnek. Erről a kérdéssről ifj. Chorin Ferenc dr. vezérigazgató így nyilatkozott: A bányavállalatok már a világháború alatt lázasan kutattak új szénterületek után, a munka azóta sem szünetel és a kutatásokra már eddig több millió koronát költöttek. Itt-ott valóban mutatkoztak is eredmények, azonban legtöbb esetben a felfedezett szénterület kihasználása nem látszik gazdaságosnak. A vállalatok több turaspróbat csináltak a lignit-területeken talán leggazdagabb Hevesmegyében is, azonban a furt terület palás és a homokréteg bő vizet takar. Ez a gazdaságos kihasználást szinte lehetlenné teszi. Egyik nagy bányavállalat Hatvan és Tófalva között határában is végeztetett próbákat, nyolcvan-száz méterre furtak le, a föld szerkezetében azonban itt is palás és a homokréteg vizet takar. A részvénytársulatok ilyen területek kiaknázására természetesen nem vállalkozhatnak, mert a beruházandó százmillióstől kérek nem térülhetnének meg.

Mulatság Szrbobranban. Folyó hó 25-én a szrbobrani magyar iparos ifjuság karbaréval egybekötött Katalin-estélyt rendez.

Autó a kirakatban. Beogradból jelentik, hogy a közlekedésügyi minisztérium egyik autója az utcán elromlott, mire a garázsából egy másik kocsit jött a segítségére. Míg a két sofőr a defektus kijavításával volt elfoglalva, addig Pankovics István 17 éves suhanc beleült a másik autoba és elszáguldott vele. A nagyon lejtős Balkanska-uticán a sok kocsi között elvesztette a fejét, a kormánykereket tulajdonosan elfordította és belerohant egy üzlet alacsony kirakatába, sőt azon túl is, az üzletbe, ah l mindent összetört. Természetesen az autó is darabokra tört.

Az alsóausztriai parasztszövetség fegyveres önvédelemre szervezkedik. Bécsből jelentik: A Wiener-Neustadti munkásörvények tüntetése miatt az alsóausztriai parasztszövetség a tartományi kormánytól követelni fogja a munkásörvények lefegyverzését. Ha a szociáldemokraták ezen kérelmet teljesítését meghusitanák, úgy a parasztszövetség, mely a rendet és nyugalmat óhajtja, fegyveres önvédelemre fog szervezkedni.

Nyilatkozat. A „Vajdaság”-ban tegnap megjelent közleményre kijelentem, hogy a noviszádi szocialista pártszervezet legutóbbi pártgyűlése tényleg foglalkozott egy magyar nyelvű pártlap megindításának eszméjével, de sem a lap címében, sem a lap felelős szerkesztőjében megállapodás nem történt. A „Hétfői Ujság”-ról ezen értekezleten egyáltalán nem esett szó, mert a szocialista párt polgári lapok ügyével nem foglalkozik. A magyar nyelvű pártlap megjelenéséé még egyáltalán nem befejezett tény. Noviszád, 1922. november 24. D. K. Todorovity pártelnök.

Eljegyzés. Bódi Mariska és Hambalkó Antal jegyesek. Noviszád, 1922. november hó. (Minden külön értesítés helyett.)

A Zikmundgyár nem bocsájtotta el a munkásait. Az egyik délután megjelenő lap „Munkahiány fenyeget a Vajdaságban” cím alatt hosszabb cikket közöl a vajdasági munkaviszonyokról. A cikk egyes adataira vonatkozólag ma a Zikmund gyár a következők közlésére kérte fel lapunkat:

A cikk a tényekre meg nem felelően foglalkozik a kérdéssel. Nem felel meg a valóságnak, hogy a gyár elbocsájtotta öntőit, miután három öntőnk, akik akkordban dolgoztak, önként lépett ki, miután napi keresetükkel nem voltak megelégedve. Az esztergályosok teljes létszámában dolgoznak, csak a lakatosok közül dolgoznak néhányan négy napot, míg a többi a nem szakmunkás napszámokkal együtt kidolgozza a teljes munkahetet.

Munkanélküliek tüntetése Londonban. Londonból jelentik: Tegnap a munkanélküliek nagy tüntetést rendeztek, amelyen körülbelül ötvézer ember vett részt. A hatalmas tüntetés minden incidens nélkül zajlott le, mivel a miniszterelnökséget erős rendőri készség védte és a tüntetők emiatt lemondtak az épületbe való behatolás tervéről. A felvonuló tömeg táblákat hordozott a menetben ilyen felirással: Háborus szolgálataink után élni akarunk. Inkább a halál, mint éhezés!

Pozsony lakossága nemzetiségek szerint. Pozsonyból jelentik: Az államstatisztikai hivatal ma teszi közzé az 1921. évi február hó 15-én megtartott népszámlálás eredményét. Pozsonyban a nemzetiségek a következőképpen oszlanak meg: 42,27 százalék szlovák és cseh, 29,43 százalék német, 23,66 százalék magyar, számokban kifejezve 37,038 csehszlovák, 25,873 német, 20,731 magyar és 3758 zsidó.

Elveszett folyó hó 22-én hajnalban a vasuti állomáson egy ridikül öröklési okiratokkal és 1100 dinárral. Kértek a b. megtaláló illő jutalom ellenében a lap kiadóhivatalában leadni.

Halálozás. Özv. Léh Ferencné szül. Schneider Ilona november 13-án Gorjában élete 89. évében hirtelen meghalt. Az elhunytat gyermekei Éva, Pál, Jakab, Magdolna és Fülöp, veje Reisz Ferenc, számos unokája és dédunokája gyászolják. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Gazdasági blokk a földbirtok reform gyors végrehajtása Magyarországon

Budapest. (Eredeti táv.) Tegnap Szakács Andor és Mesko Zoltán nemzetgyűlési képviselők vezetése alatt a negyvennyolcas kisgazdapárt kezdeményezésére azon képviselők, akik a földbirtokreform gyors végrehajtását óhajtják, az erőteljesebb nemzetgyűlési munka céljából megalakították a földreform blokkot. A blokkhoz eddig tizennégy képviselő csatlakozott, köztük Szijj Bálint és még három egységespárti képviselő. A blokk kizárólag gazdasági egyesülés.

A nemzetgyűlés mai ülésén a közgazgatási törvény javaslata szerepelt a napirenden, amelyhez elsőnek Mokcsay Zoltán szolt hozzá. Elfogadja ugyan a javaslatot, de kéri, hogy a megyei tisztviselőket vegyék ki az állami tisztviselők fizetési osztályából és helyezték el őket külön fizetési osztályokba.

A beográdi sajtó támadja a deviza-diktátort

A Vrème szerint csak személynyvesztés a dinár stabilizációja

Néhány hónappal ezelőtt, amikor Plavsics Dusan pénzügyi államtitkárt a valuta- és devizaügyek teljatlalmu intézésével bízták meg, az ország közvéleménye bizalommal és érdeklődéssel tekintett a kiváló teoretikus képzettségű deviza diktátor működésének eredményei elé. Működését előleges bírálat mondásával senki sem akarta zavarni, s amikor kifejtette programját, amely a végső célt nem a dinár feljavításában, hanem stabilizálásában állapította meg, fokozott érdeklődéssel tekintettek munkája felé. Plavsics többször és hosszasan tárgyalt csehszlovák gazdasági körökkel, de ezekből a tárgyalásokból nem szivárgott ki semmi s a közvélemény minden előlegezett bizalma dacára is teljesen tájékozatlan abban a tekintetben, hogy Plavsics milyen uton és mely módokon akarja koncepcióját a valóságba átvinni. Plavsics működése óta a dinár 8-9-re javult fel, s ezen a ponton gyenge eltérésekkel néhány hét óta stabilnak mutatkozik. Ilyen körülmények között meglepő a beográdi Vrème tegnapi számának egy cikke, amely feltűnő éles hangú bírálatban részesíti Plavsics pénzügyi politikáját.

A „Vreme” megállapítja, hogy az új államtitkár a hozzáfűzött remények ellenére csak ott folytatta, ahol elődei abbahagyták. Valamennyi intézkedését már korábban is megkísérelték, az egyedüli új dolog a csehszlovák-jugoszláv közös akció, amely azonban a közvélemény előtt nem ismeretes és még messze van a megvalósulástól. A többi eszközök igénybevételével Plavsics elődeinek is voltak pillanatnyi sikerei, rövid időre megjavították a dinár árfolyamát, de nagyon drága áron és a gazdaság és kereskedelem kárára. Plavsics ugyanebben az irányban folytatta munkáját, egyedüli érdeme, hogy világosságot próbált teremteni a különböző valutarendelések zűrzavarában, viszont abban is különbözik elődeitől, hogy aranydollárok és a volt osztrák-magyar bankból származó aranykoronák álltak rendelkezésére.

A stabilizáció — folytatja a Vrème — csak személynyvesztés, mert egyre ingadozik az árfolyam, amelyen a dinár stabilizálni akarják. Azt sem tudni még, mivel valósítják meg a stabilizációt, mert a kölcsöndollár valószínűleg nem lesz elég, az Osztrák-Magyar Bank likvidálásából kapott aranyat pedig már eladták. Plavsics maga sem tudja biztosan, milyen árfolyam mellett volna legjobb a dinár árfolyamát megszilárdítani, hol 8, hol 10, hol pedig 12 centimesről beszél.

A legélénkebben azt helyteleníti a „Vreme”, hogy az aranykoronákat a külföldön adta el a minisztérium. Ennek oka abban van, hogy a minisztérium nem tudott megegyezni a Narodna Bankával arról, hogy milyen árfolyam mellett vegye meg a bank az ausztriai aranyat. Így az arany az országból való kivitelével a kormány nem gondoskodik a dinár aranyfedezetéről és így nem is várható, hogy a dinár iránt a külföldön bizalommal legyenek. Ha ezen az uton haladnak tovább, a dinár stabilizációja csak álom marad. Ha a minisztérium azt hiszi, hogy a papirdinárnak a háború előtti aranyértékét adhatja, ezzel lehetlent kísérlet meg és megszázaszorozza a bizonytalanságot — így fejezi be a „Vreme” a pénzügyi politika ellen intézett első támadását.

A cikk élénk feltűnést kelt Beogradban, miután az első nyilvános állásfoglalás Plavsics pénzügyi politikájával szemben, s vele először robban ki az eddig lappangó elégtelenség és bizalmatlanság.

Megkönnyítik a deviza- és valuta forgalmat

Beograd. Jól értesült pénzügyi körökben arról értesülnek, hogy a pénzügyminisztériumban új devizarendelelet dolgoztak ki, amely december 1-én fog életbelépni. Az új rendelet nagyon meg fogja könnyíteni a deviza és valuta forgalmat.

Tőzsdei árfolyamok:

A jugoszláv korona Zürichben 2-

Beograd, nov. 23. London 279.50, Páris 447-443, Newyork 62.60-61.60, Milánó 290-287, Prága 2.02-1.98, Berlin 1.125-1.025, Bécs 0.102-0.098, Bukarest 43-40, Budapest 2.79-2.71, Szófia 51-49, Szaloniki 105-101, Zürich 1155-1158, Brüsszel - Amszterdam 25.50, Athén - Varsó -

Zagreb, nov. 23. Newyork 62-60, Páris 450-440, London 280-270, Milánó 288-280, Prága 1.98-2.00, Berlin 1.20-1.10, Bukarest 40-38, Budapest 2.70, Amszterdam 25.10-25.00, Bécs 0.103-0.100, Brüsszel 4.104-4.100, Szófia 46-45, Varsó - Zürich 1148-1158, Kopenhága - Christiania - Stockholm -

Zürich, nov. 23. Zárlat. Berlin 0.08625 (0.08625), Hollandia 211.75 (210.75), Newyork 537.50 (534.75), London 24.17 (24.07), Páris (38.70), Milánó 24.95 (24.80), Prága 16.90 (17.-), Zagreb 2- (2.05), Budapest 0.225 (0.2275), Varsó 0.035 (0.035), Bécs 0.0074 (0.0073), bélyegezett osztrák korona 0.0076 (0.0075), Bukarest 3.40 (3.45), Szófia -

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. nov. hó 23-án Bácskai buza 76-78 kg-os 2-3% kintát 400, kötés 400-402.50, 77-78 kg-os bácskai buza 2% Subotica paritás kereslet 400, szerémi buza 3-4% kötés 400 (100 mm), 64-65 kg-os bácskai árpa kintát 270, kötés 260-270 (1100 mm), szerémi zab kötés 262.50 (500 mm), bácskai ötengeri kintát 325, kötés 325 (100 mm), bácskai szárított tengeri kintát 275, kötés 275 (100 q), bácskai újtengeri március-áprilisra kintát 205, bácskai újtengeri január kintát 190, kötés 190 (300 mm), bácskai újtengeri márciusra 33% kassza kötés 200 (500 mm), bácskai újtengeri február-márciusra kötés 205 (300 mm), bácskai újtengeri márciusra 30 százalék kassza hajóállomás kötés 210 (3000 mm), bácskai fehérbab kintát 350, szerémi fehérbab kintát 350, nulláslist kötés 542.50-550 (200 mm), nulláslist gg kötés 581.20 (100 mm), bácskai buza korpa kintát 160, bácskai buza korpa január kintát 165 (200 mm). Irányzat: ellanyhult.

Felelős szerkesztő: **Dr. Szlezák Rezső**
Kiadótulajdonos: **Fáti Ferenc és társai**

Nyilt-tér*

Özv. **SINGER LIPÓTNÉ** ezton mond hálás köszönetet **dr. Svinyarev** főorvos urnak ama sikeres műtétért, mellyel hosszú kínos betegségetől megszabadított és visszaadott az életnek.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Apró hirdetések.

ELADÓ egy jókarban levő **TAKARÉKTŰZHÉLY** (Tischspareherd) Magyar-utca 13. szám. 4032 1

IZLÉSES NYOMTATVÁNYOKAT készít Novisadon a **Gutenbergkönyvnyomda**, Szabadság-tér 1. 1-5

Hirdetések.**SLOBODA**

Nov. 24.

Gróf Monte Christo
IV. RÉSZ.

Ügynöki vagy raktárnoki

állást keres fiatal tisztviselő.
Cím a kiadóban 1

Egy SPANYOLFAL (faredőny)

2 méter magas, 4 méter hosszú és egy benzin kanna eladó.

Özv. **Farkasné, Temerini ulica 6.**

KLEIN OLGA

PERZSA SZÖNYEG és GOBELIN SZÖVŐMŰHELYE

SOMBOR

A sombori művészeti kiállításon eredeti szőnyegeiért első díjjal kitüntetve.

Egy szívógáz-motor

10 HP., teljesen felszerelve és egy **Dynamo** gép (50 lámpa) még üzemben van, eladó.

Mičić és Kamler

szerb-vászon készítőik Novisad.

APOLLO MOZGÓ

NOV. 24-26

Bűnös pénz.

Bűnügyi dráma 6 felvonásban.
Főszereplők: Petrovics Svetislav és Éva May.

Cand. Architect

a bécsi műegyetemről elvállalja az e szakmába vágó összes tervezések és más munkálatok elvégzését. Cím a szerkesztőségben.

Ujra megnyit! Vidéklek figyelmébe!

Modern előnyomda.

A legújabb függöny, Stor, millő, futó, fehéremű és ruhaminták nagy választékban

NAGYFEJŐ-né női divatterme,
JEVREJSKA (PUTAKI) U. 9. SZÁM.
Pontos kiszolgálás! Jutányos árak!

Andrija Malčić szabómester

Szabadság tér, ajánlja őszi és téli raktárát a szezon lejáta miatt lezártított ámban.

Öltönyök 1250 dinártól.

Tiszvire öknök árendmére y. Együttel kiárusít többféle visszamaradt ruhaneműt. Utzibundák és alkalmi ruhák kölcsönadnak.

TÜZIFA

legolcsóbban beszerezhető hajó és waggontételekben a

GERBER-sörgyárban

STARI-BECSEJ.

Ugyanott 2 jókarban levő teherautó eladó.

HORDÓK és KÁDAK

bornak és pálinkának, esszencnek, sörnek, conserveknek, káposztának, zsirnak és olajoknak, keményfából, ujak és használtak minden nagyságban és mennyiségben rak-23-30 táron es legolcsóbban beszerezhető

DESIDER LÁSZLÓ nál Noviverbás (Bácska) Poštanska ulica, Özv. Wagner-ház.

FEJES LAJOS

CSISZOLÓ ÁRUK ÉS ÖNTŐDE SZERSZÁMOK NAGYKERESKEDÉSE. NOVISAD, DUNA-U. 8. TELBFON 418. TÁVIRATCÍM: FEIKLOBEN.

VAS ÉS CSISZOLÓ ÁRUK

Csiszoló vászon. Csiszoló papír. Flint (áveg) papír. Csiszoló korongok. Csiszoló gépek. Hegesztő készülékek és pisztolyok.

ÖNTŐ-BERENDEZÉSEK

Grafit tégelyek. Formázó szerszámok. Öntőde kefék. Fém fűrészlapok. Kézifűrőgépek. Forrasztó ón, angol ón és ceap-ágyfém stb.

ÁLLANDÓ RAKTÁR!

Kamenica-utca 16. sz. házban saját termésű szerémi bor

5 és fél dinárért

— literenként is — eladó.

Sürgösen eladó könyvkötészeti felszerelések:

Egy 60 cm. héblis **vágógép**, egy asztalra való **fűzőgép** 150.000 dróttal stb.

Ugyanott egy 5 1/2 m. hosszú **fiókos fűszerkereskedői berendezés** eladó.

HAJTMAN ISTVÁN
könyvkötészete - Bácska - Topo ya